

Studiehandleiding

Mentoren op Zuid

Mentoren
op Zuid

Studiehandleiding

Mentoren op Zuid

Auteurs: Margriet Clement, Nienke Fabries

© Mentoren op Zuid, 2018

Uit de praktijk

“Het is heel leuk om een mentor te hebben, je kan alles bij haar kwijt.”

“Het is het leerzaamste en meest zinvolle keuzevak dat ik tot nu toe heb gevolgd. Ik heb toch iemand ondersteund met school en daarnaast op sociaal vlak.”

“Ik heb ook gemerkt dat M van het stille jongetje toch wel wat meer een persoonlijkheid heeft gekregen tussen alle haantjes in de klas.”

“De ouders/verzorgers hebben een jongetje opgevoed dat met zoveel respect met anderen omgaat, dat heb ik nooit meegemaakt. Petje af voor de ouders en bedankt dat ik zo'n mooi persoon heb mogen leren kennen.”

“Daarnaast leerde ik hoe ik open moest stellen voor een ander. In het begin was ik net zo verlegen en nerveus als mijn mentee.”

“Ik heb ook nog iets “kleins” van mijn mentee geleerd, op het gebied van beleefdheid. Het klinkt misschien gek dat ik als 26-jarige nog een lesje beleefdheid krijg van een brugger. Maar mijn mentee gaf me, zeker tijdens de eerste bijeenkomsten, nog wel eens een hand na afloop. En daar moest ik tijdens de laatste bijeenkomst aan denken en toen besepte ik me dat ik de mentor van zijn klas een hand moest geven om hem te bedanken. Ik geloof zomaar dat ik over een paar jaar nog eens terugdenk aan mijn mentee als ik weer in zo'n situatie kom.”

“Mijn mooiste moment is de dag dat mijn mentee mij in vertrouwen nam en veel vertelde over haar familie in Kameroen en over zichzelf. Ze vertelde me dat ze vroeger wel kapster wilde worden maar dat ze nu verpleegster wil worden net zoals haar stiefmoeder. Ze vertelde me dat ze heel goed is in haren vlechten dus ik heb gevraagd of ze dat bij mij wilde doen. Bijna het hele mentoruur was ze daar mee bezig en trots dat ze was!”

Inhoud

1	Inleiding	4
2.	Achtergrond module: Waarom Rotterdam Zuid?	5
3.	Doelen Mentoren op Zuid	6
	3.a. Doelen voor de leerlingen.....	6
	3.c. Beschrijving cursusdoelen volgens Fink	7
	3.d. Inbedding cursusdoelen in onderwijsvisie Hogeschool Rotterdam	8
	Algemene doelen van de Hogeschool	8
4.	Randvoorwaarden	9
	4.a Algemene schets van het programma.....	9
	Programma Mentoren op Zuid.....	10
	4.b.VOG (Verklaring omtrent gedrag)	11
	4.c.Studentmentorenapp	11
	4.d. Voorbereiding	12
	4.e.Toolkit	13
	4.f.Buddysysteem	14
5.	Spelregels Mentoren op Zuid	15
6.	Toetsing	17
7.	Didactische organisatie	19
8.	AVG	21
	Privacy en anonimiseren gegevens	21
	Social media en foto's	21
9.	De kennismaking met de school en jouw mentee	22
10.	Activiteiten buiten de school	23
11.	Vertrouwenspersoon	24
12.	Aanbevolen literatuur	25
13.	Weekplanning	26
14.	Bibliografie	31
	<i>Bijlage 1: Plan van aanpak</i>	
	<i>Bijlage 2: Afronding</i>	
	<i>Bijlage 3 Toets matrijs – Plan van aanpak Mentoren op Zuid</i>	

1. Inleiding

Welkom bij het programma “Mentoren op Zuid”. Een programma waarbij je in de praktijk van Rotterdam Zuid als studentmentor van een leerling van een basisschool of school voor voortgezet onderwijs aan de slag gaat. In deze handleiding vind je alle informatie die nodig is voor de start, uitvoering en afronding van Mentoren op Zuid.

Goed om vooraf te weten is dat het programma Mentoren op Zuid altijd *minimaal 2 aansluitende onderwijsperiodes* beslaat. Ook goed om te weten is dat je bij mentoren op Zuid geen toets hoeft te maken, maar dat je wel wekelijks een voorbereiding voor de bijeenkomst moet maken en wekelijks op de bijeenkomst moet reflecteren. Voorbereiding en reflectie zet je in de door Mentoren op Zuid ontwikkelde studentmentorapp. En als laatste is het goed om te weten dat je je moet realiseren dat je met een leerling van Zuid werkt die op je rekt en je (na enige tijd) als vertrouweling ziet. Die mag je niet teleurstellen! Dus je start met het traject én je maakt het af, je bent er elke week én je gedraagt je als rolmodel.

Wij wensen je heel veel plezier bij de uitvoering van het keuzevak Mentoren op Zuid!

NB: In deze handleiding gebruiken wij voor de student regelmatig de “hij-vorm”, uiteraard kan hier ook “zij” worden bedoeld.

Contact: mentorenopzuid@hr.nl

2. Achtergrond module: Waarom Rotterdam Zuid?

De Hogeschool Rotterdam heeft gekozen om zich met onderwijs en onderzoek sterk te verbinden met de (Rotterdamse) praktijk. Twee thema's die kenmerkend zijn voor Rotterdam geven richting aan onderwijs en onderzoek: Op de eerste plaats de ontwikkelingen in de Rotterdamse Haven, en op de tweede plaats de maatschappelijke uitdagingen die Rotterdam zo typeren. Om onderwijs en onderzoek te richten op die thema's zijn twee expertisecentra opgericht; RDM Centre of Expertise en Expertisecentrum Maatschappelijke Innovatie op Zuid (EMI).

De keuze voor Rotterdam Zuid vloeit voort uit het feit dat de sociale, fysieke en economische uitdagingen op Zuid het grootst zijn van heel Nederland. Om die reden is in 2012 het Nationaal Programma Rotterdam Zuid van start gegaan (Pastors, 2015). Het Rijk, de gemeente Rotterdam, het bedrijfsleven, bewoners en het onderwijs hebben de handen ineengeslagen om de situatie op Zuid te verbeteren. De Hogeschool Rotterdam is een van de partners.

Het Expertisecentrum Maatschappelijke Innovatie (EMI, 2015) zorgt ervoor dat onderwijs (onderzoek) samen met de praktijk op Zuid zoekt naar nieuwe, effectieve oplossingen voor complexe maatschappelijke vraagstukken. Die samenwerking leidt tot profijt voor alle betrokkenen; het werkveld krijgt input en begeleiding van onderzoek, onderzoek krijgt toegang tot de meest innovatieve werkpraktijken, het gebied Zuid krijgt aandacht, inzet en inzicht in werkbare praktijken en studenten krijgen een relevante, praktijkgerichte en uitdagende opleiding waardoor zij beter toegeruste professionals worden.

Mentoren op Zuid is een van de door het Expertisecentrum Maatschappelijke Innovatie ontwikkelde onderwijsprogramma's.

3. Doelen Mentoren op Zuid

3.a. Doelen voor de leerlingen

Doel van het programma Mentoren op Zuid is de kansen van leerlingen in Rotterdam Zuid vergroten door middel van één – op – één begeleiding. Samen met de leerlingen werk je aan loopbaanoriëntatie, sociale vaardigheden, studievaardigheden of zelfvertrouwen. Je werkt dus samen met de leerlingen aan een betere toekomst.

3.b. Doelen voor de studenten

Door mee te doen aan Mentoren op Zuid leer je in de praktijk wat begeleiding inhoudt, hoe coaching werkt. Daarnaast draai je mee in de complexe alledag op Zuid en werk je in een omgeving van superdiversiteit aan je 'cultural competence'. Dit draagt sterk bij aan je professionalisering.

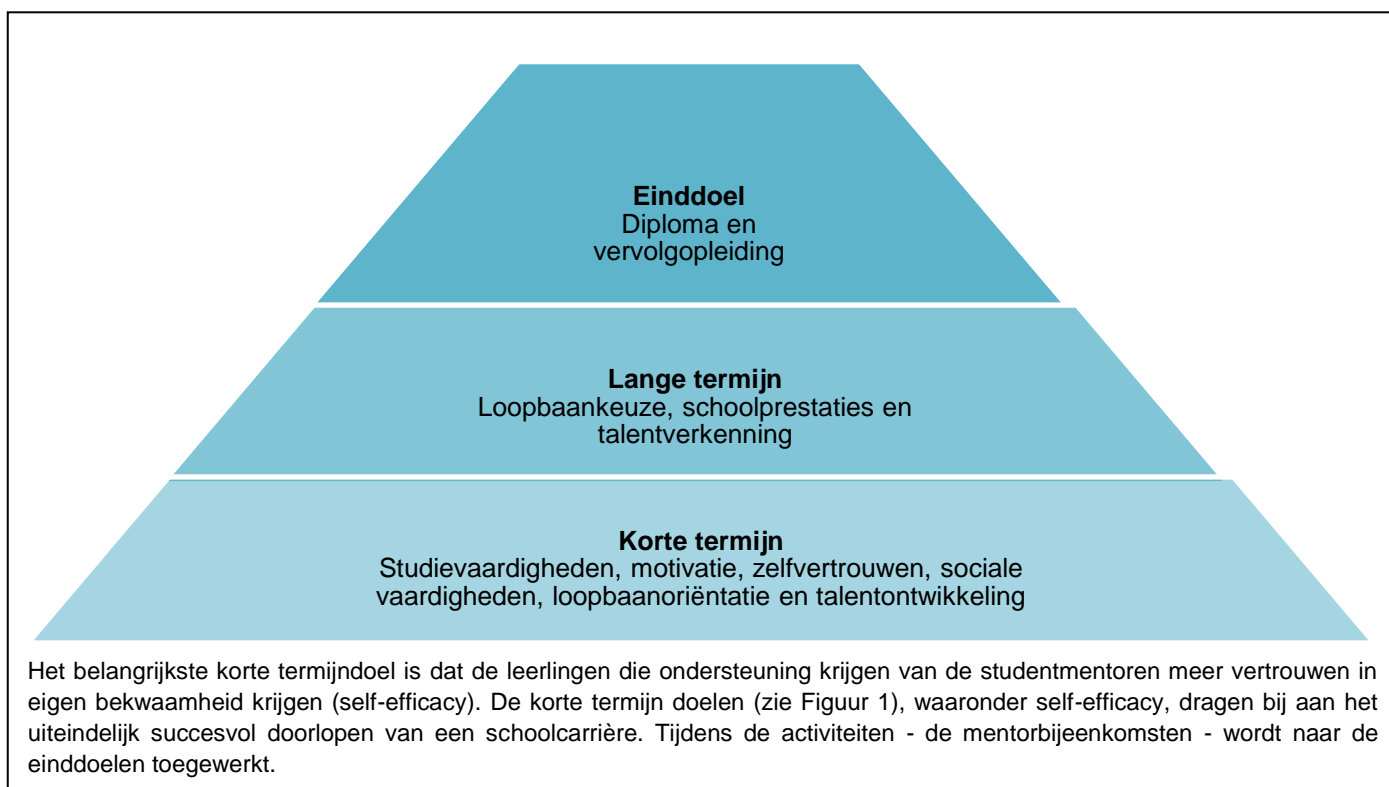

Fig 1. Doelen mentoren op zuid

Aan het eind van het programma kun je mentorvaardigheden toepassen in een Rotterdamse praktijksituatie en heb je ervaren wat nodig is om iemand te coachen en te begeleiden. Het resultaat van je mentoractiviteiten verwoord je door middel van een reflectie waarin je aangeeft welke leerervaring je hebt doorgemaakt.

Door de aard van het programma (die bestaat uit kennis en informatie, ervaren en reflecteren) en door het grote maatschappelijke belang ontstaat een doel waarbij betekenisvol leren geen kreet is, maar de essentie. In dit programma is er betekenis op een aantal fronten: voor de mentee, voor de student, voor de school van de mentee, voor Zuid, voor de stad Rotterdam en voor de hogeschool.

Mentoring is effectief als het met regelmaat wordt uitgevoerd, en er tijd is om een vertrouwensband op te bouwen tussen de mentor en mentee. Daarnaast zijn voorbereiding voorafgaand aan de mentorbijeenkomst en reflectie en intervisie na afloop van de bijeenkomst cruciaal om de begeleiding effectief te laten verlopen.

Het programma Mentoren op Zuid houdt dan ook in dat studenten tijd *krijgen* voor intervisie en de tijd *nemen* voor hun wekelijkse **voorbereiding en reflectie** (zie hoofdstuk 3 randvoorwaarden).

3.c. Beschrijving cursusdoelen volgens Fink

De cursusdoelen zijn afgeleid van het hoofddoel en komen uiteraard terug in de leeractiviteiten. De cursusdoelen gaan uit van meer dan cognitieve ontwikkeling. In het programma komen diverse elementen van betekenisvol leren terug. In onderstaand schema staan de cursusdoelen gerangschikt volgens de taxonomie van Fink (Fink, 2003). Die ordening dient om aan te tonen dat dit programma leidt tot betekenisvol leren, het gaat hier niet alleen om kennis opdoen, maar deze toe passen en door die toepassing ervaren en leren hoe je als student betekenis kunt toevoegen.

Vanuit het model van Fink zijn de volgende cursusdoelen geformuleerd:

- Je kan op basis van kennis over de context van de omgeving van de school aangeven wat de betekenis is van mentoring voor Rotterdam Zuid en jouw rol als mentor.
- Je kan uitleggen wat het belang is van mentoring voor leerlingen van voortgezet en basisonderwijs in Rotterdam Zuid.
- Je kan analyseren over welke vaardigheden een goede mentor moet beschikken.
- Je hebt kennis over het onderwijs in het algemeen, de opbouw van en mogelijke studiekeuzen binnen de diverse niveaus in het vo en de doorstroommogelijkheden naar het mbo.
- Je hebt kennis over en inzicht in de leefwereld van je leerling, zijn achtergrond, woonsituatie, hobby's, interesses en talenten.
- Je kan deze inzichten vertalen naar een plan van aanpak om je leerling te begeleiden met realistische doelen, die zijn afgestemd op de wensen, interesses en ambities van de leerling.
- Je kan het werken aan doelen in een voorbereiding van de mentorbijeenkomst vertalen naar creatieve en motiverende 1-op-1-activiteiten.
- Je leert hoe je de leerling kan ondersteunen in het verder ontwikkelen van zijn interesses en ambities en op basis daarvan (school)loopbaankeuzes te maken.
- Je krijgt inzicht in wat de leerling nodig heeft om een netwerk op te bouwen dat ondersteunend is in de (school)loopbaan en dit netwerk ook te benutten.
- Je kan dit inzicht vertalen naar het daadwerkelijk samen met je leerling opbouwen van een netwerk.
- Je kan diverse (stijlen van) gesprekstechnieken hanteren.
- Je reflecteert op de voortgang van het werken met de leerling.
- Je leert door middel van intervisie hoe je persoonlijk effectiever kan zijn in begeleiden en hoe je collega-studenten kan ondersteunen zodat ook zij zichzelf kunnen verbeteren.
- Je ontdekt waar je sterke punten en valkuilen liggen en weet te benoemen waar je nog ondersteuning nodig hebt.
- Je ontwikkelt zelfvertrouwen bij het coachen van iemand.
- Je krijgt inzicht in het begrip culturele competentie.

- Je kan aangeven hoe jij aan je eigen culturele competentie gewerkt hebt gedurende het mentortraject. Je beseft dat mensen van elkaar verschillen, dat mensen verschillende levenservaringen hebben en dat dit effect heeft op je relatie.

3.d. Inbedding cursusdoelen in onderwijsvisie Hogeschool Rotterdam

De cursusdoelen van Mentoren op Zuid sluiten aan bij de onderwijsvisie van Hogeschool Rotterdam:

Hogeschool Rotterdam staat voor onderwijs dat kwalitatief hoogwaardig en inclusief is en studenten voorbereidt op een veranderend werkveld en een veranderende samenleving. Dat vertaalt zich naar contextrijk onderwijs waarin onderwijs, de beroepspraktijk en praktijkgericht onderzoek vervlochten zijn. (Onderwijsvisie, 2016).

“De visie van de hogeschool veronderstelt een ruimer blikveld dan de individuele opleiding, beroep of discipline. Om contextrijk onderwijs vorm te geven is het nodig over de grenzen van disciplines, opleidingen en kennisdomeinen heen te kijken.” (Onderwijsvisie, 2016)

Het expertisecentrum Maatschappelijke innovatie en met name het programma Mentoren op Zuid is sterk verbonden met de grootstedelijke en internationale context van Rotterdam Zuid en biedt daarmee de studenten maximale mogelijkheden om zo'n ruimer blikveld te ontwikkelen.

Algemene doelen van de Hogeschool

Alle studenten bereiken een hoger niveau en ontwikkelen zich tot vakbekwame, reflectieve en ondernemende professionals. Dit betekent dat ons onderwijs de volgende functies heeft:

- Opleiden voor de arbeidsmarkt en beroep resulterend in een diploma
- Ontwikkelen van waarden, normen en gewoonten van het beroep en de maatschappij (socialisatie)
- Stimuleren van de eigen identiteitsontwikkeling van studenten. (Onderwijsvisie, 2016)

Competenties waaraan in het programma gewerkt wordt:

- Coachingsvaardigheden
- Reflectievaardigheden
- Gesprekstechnieken
- Samenwerken

Indien je het programma volgt als keuzevak beschrijf je in een plan van aanpak aan welke leerdoelen/competenties je (naast bovenstaande) wilt werken en hoe je dit gaat doen. In het logboekverslag reflecteer je op de manier waarop je aan de in het plan van aanpak genoemde doelen/competenties en aan bovenstaande competenties hebt gewerkt.

Indien dit programma gevolgd wordt als onderdeel van het curriculum van de eigen opleiding worden in overleg met onderwijsmanagers de opleiding specifieke competenties benoemd waaraan in dit programma gewerkt wordt. Deze competenties vind je terug in een aparte bijlage.

4. Randvoorwaarden

4.a Algemene schets van het programma

- Het programma Mentoren op Zuid duurt twee aaneengesloten onderwijsperiodes. Je gaat na een korte inwerkperiode (training) aan de slag op een PO of VO-school in Rotterdam Zuid. Op de school begeleid je onder leiding (dus als onderdeel van het lesrooster van de leerlingen) een leerling. Je werkt op de locatie van de school zelf.
- Alle communicatie rondom Mentoren op Zuid vindt plaats via de studentmentorapp die door Mentoren op Zuid is ontwikkeld. Als eerste maak je daar je profiel in aan, zodat je docent je kan koppelen aan een leerling op de school.
- Elke week bereid je de bijeenkomst voor. Deze voorbereiding zet je in de studentmentorapp. Je begeleidend docent geeft hier feedback op. Deze feedback vind je terug in je HR-mail. Als je start in onderwijsperiode 2 vind je de feedback terug bij je voorbereiding in de app in plaats van apart in je HR-mail.
- Wekelijks in de laatste 5 à 10 minuten van de begeleiding reflecteer je samen met je leerling op wat jullie hebben gedaan en bereikt. Je plaatst direct een samenvatting van deze reflectie in de studentmentorapp (zie 3.c).
- In de intervisie of groepswijze nabespreking ga je dieper in op de reflectie en je ervaringen tijdens de mentoring.
- Halverwege de eerste onderwijsperiode van je deelname (uiterlijk in week 6) lever je een plan van aanpak in (zie bijlage 1) waarin je aangeeft aan welke doelen je samen met je leerling gaat werken en hoe jullie denken dit te gaan doen. Ook geef je in het plan van aanpak aan wat je zelf denkt te gaan leren. Studenten die vanaf onderwijsperiode 2 deelnemen aan Mentoren op Zuid vullen dit plan van aanpak in de studentmentorapp in het logboek van de vijfde bijeenkomst.
- Je rondt Mentoren op Zuid af door uit de studentmentorapp het logboek te downloaden en de daarin genoemde vragen te beantwoorden. Het logboek lever je via Cum laude (N@tschool) in bij je begeleidend docent. N.B. Het logboek kan alleen gedownload worden als de voorbereidingen en reflecties van **alle** begeleidingsweken zijn ingevuld. Dus als je een keer ziek was, vul je ook het logboek (voorbereiding/reflectie) van die week in.

Na de eerste periode ga je automatisch door voor de tweede periode. In deze periode ga je de vertrouwensband die je dan hebt opgebouwd met je leerling verstevigen en je gaat je vaardigheid als begeleider verdiepen. De twee periodes zijn noodzakelijk, omdat alleen begeleiding die een geruime tijd duurt, effect heeft op de mentee. (Meijers, 2008) (Laar, 2010)

Programma Mentoren op Zuid

Duurt altijd 20 weken dus 2 onderwijsperiodes (OP).

LET OP: De activiteiten op de scholen gaan tijdens de toets- en hertoetsweken gewoon door.

Afhankelijk van het moment van de start betekent dit voor jou:

<p>start OP 1 week 1: training</p> <p>week 2 tot (uiterlijk) week 6 kennismakingsfase</p>	<p>Inleveren: Plan van aanpak Uiterlijk in week 6 OP 1</p> <p>week 7-10 uitvoeren plan van aanpak en verdieping relatie</p>	<p>OP 2 Week 11-18 Werken aan doelen en verdiepen/bestendigen relatie</p> <p>Week 19 en 20 afbouwen relatie en afsluiten</p>	<p>Inleveren via Cum laude (N@tschool): Download van het logboek uit de app met ingevulde reflectievragen.</p>
<p>Start OP 2 week 1: training week 2 tot (uiterlijk) week 6 kennismakingsfase</p>	<p>Inleveren: Plan van aanpak Uiterlijk in week 6 OP 1</p> <p>week 7-10 uitvoeren plan van aanpak en verdieping relatie</p>	<p>OP 2 Week 11-18 Werken aan doelen en verdiepen/bestendigen relatie</p> <p>Week 19 en 20 afbouwen relatie en afsluiten</p>	<p>Inleveren via Cum laude (N@tschool): Download van het logboek uit de app met ingevulde reflectievragen.</p>
<p>Start OP 3 week 1: training week 2 tot (uiterlijk) week 6 kennismakingsfase</p>	<p>Inleveren: Plan van aanpak Uiterlijk in week 6 OP 1</p> <p>week 7-10 uitvoeren plan van aanpak en verdieping relatie</p>	<p>OP 2 Week 11-18 Werken aan doelen en verdiepen/bestendigen relatie</p> <p>Week 19 en 20 afbouwen relatie en afsluiten</p>	<p>Inleveren via Cum laude (N@tschool): Download van het logboek uit de app met ingevulde reflectievragen.</p>

4.b.VOG (Verklaring omtrent gedrag)

Een VOG is een officieel document waarmee we aan kunnen tonen dat de student in het verleden geen bekend ongeoorloofd gedrag heeft vertoond waardoor het schadelijk zou kunnen zijn dat hij/zij met kinderen aan de slag gaat.

Iedereen (zowel docenten als studenten) die deelneemt aan Mentoren op Zuid moet in het bezit zijn van een VOG. *Als je niet in het bezit bent van een VOG is het niet toegestaan om naar een school te gaan (onder welke omstandigheden dan ook).*

Voor het aanvragen van een VOG krijg je, nadat je je aangemeld hebt voor Mentoren op Zuid, automatisch een mail van het ministerie van Justitie (Justis) met informatie over het aanvragen van de VOG en een link om de VOG aan te vragen.

Het is van groot belang dat je de VOG direct nadat je de link hebt ontvangen aanvraagt (de link is maar beperkte tijd geldig). Zo voorkom je vertraging en zorg je ervoor dat je inderdaad bij de eerste bijeenkomst op de school over een VOG beschikt.

Als je een week voor aanvang van Mentoren op Zuid nog geen link hebt ontvangen, controleer dan je spam. Vaak komt de mail van Justis in de spam terecht. Als je ook daar geen bericht van Justis ziet, neem dan zo snel mogelijk (dus ruim voor aanvang van de eerste bijeenkomst) contact op met je docent of stuur een mail aan mentorenopzuid@hr.nl

Ook studenten die al over een VOG beschikken moeten een nieuwe VOG aanvragen. Aan het aanvragen van een VOG voor Mentoren op Zuid zijn geen kosten verbonden. Betaal daarom ook nooit voor je VOG. Mentoren op Zuid neemt geen VOG declaraties in behandeling. Neem indien je het idee krijgt dat je toch moet betalen voor je VOG contact op met je docent.

Je krijgt je VOG thuisgestuurd. Neem deze mee bij de eerste bijeenkomst van Mentoren op Zuid. De docent neemt de VOG's in. Deze worden eigendom van Mentoren op Zuid.

4.c.Studentmentorenapp

Vanaf studiejaar 2017-2018 werken we met de door ons ontwikkelde mentorapp. Deze app is ontwikkeld om het werk voor docenten en studenten eenvoudiger en overzichtelijker te maken. Met behulp van deze app kunnen wij sneller matches maken tussen studenten en leerlingen en kunnen we het mentorproces beter volgen.

Waarvoor wordt de app ingezet?

- **Matching:**
Per mail word je uitgenodigd om je aan te melden. "Aanmelden" houdt in dat je een profiel invult dat gebruikt wordt voor het matchen van jou aan een leerling. Na je aanmelding kan jouw docent een leerling aan je toekennen. Als je bent gematcht weet je de naam van je leerling. Vanaf dit moment kun je ook aan de slag in het logboek.

- Logboeken:
 - Voorbereiding: Wekelijks voer je de voorbereiding van bijeenkomst in de mentorapp in.
 - Reflectie: De laatste 5-10 minuten van de bijeenkomst met je mentee gebruik je om samen met je mentee te reflecteren op de bijeenkomst. Je reflecteert via de mentorapp op de bijeenkomst door iets te vertellen over de activiteiten die zijn uitgevoerd, het verloop van de bijeenkomst en door aan te geven hoe jullie (jij en je mentee) de sfeer hebben ervaren.
 - Het invullen van het plan van aanpak via het logboek van de vijfde bijeenkomst (geldt voor studenten die starten vanaf onderwijsperiode 2).

Het downloaden van een samenvatting van het logboek aan het eind van de mentorperiode. Waarna na invulling van de reflectievragen het geheel als eindproduct ingeleverd wordt via Cum laude (N@tschool) voor de afronding van de module.
- Feedback: de hogeschooldocent kan via de studentmentorapp jouw voorbereidingen doornemen. De docent kan adviezen en tips geven. Jij krijgt deze feedback terug via je HR-mail. Let op: als je start in onderwijsperiode 2 of later, vind je de feedback terug bij je voorbereiding in de studentmentorapp.
- Intervisie: Je kan in intervisiebijeenkomsten eenvoudig terugkijken naar de voorbereidingen van en reflecties op voorgaande bijeenkomsten en op basis van de evaluatie van de bevindingen doelen stellen of activiteiten plannen. Zo kun je heel snel zien wat de impact van de mentoring voor jezelf en voor je leerling is.
- Managementinformatie: we kunnen bijvoorbeeld eenvoudig zien (per mentorgroep) hoeveel één-op-één-bijeenkomsten tussen mentees en mentoren hebben plaatsgevonden en aan welke doelen er tijdens die bijeenkomsten is gewerkt. Ook kan je docent je aanwezigheid bijhouden en bijhouden of je een VOG hebt ingeleverd.

4.d. Voorbereiding

Het succes van mentoring is sterk afhankelijk van de manier waarop jij de mentoring aanpakt. Het is dan ook niet alleen belangrijk dat je in het begin veel aandacht besteedt aan de relatie en het opbouwen van een vertrouwensband, maar het is ook belangrijk dat je *methodisch werkt*.

Methodisch werken betekent dat je samen met je leerling (een) doel(en) bepaalt waar jullie aan gaan werken én dat je wekelijks vooraf de bijeenkomst voorbereidt. Je bedenkt dus voorafgaand aan de bijeenkomst:

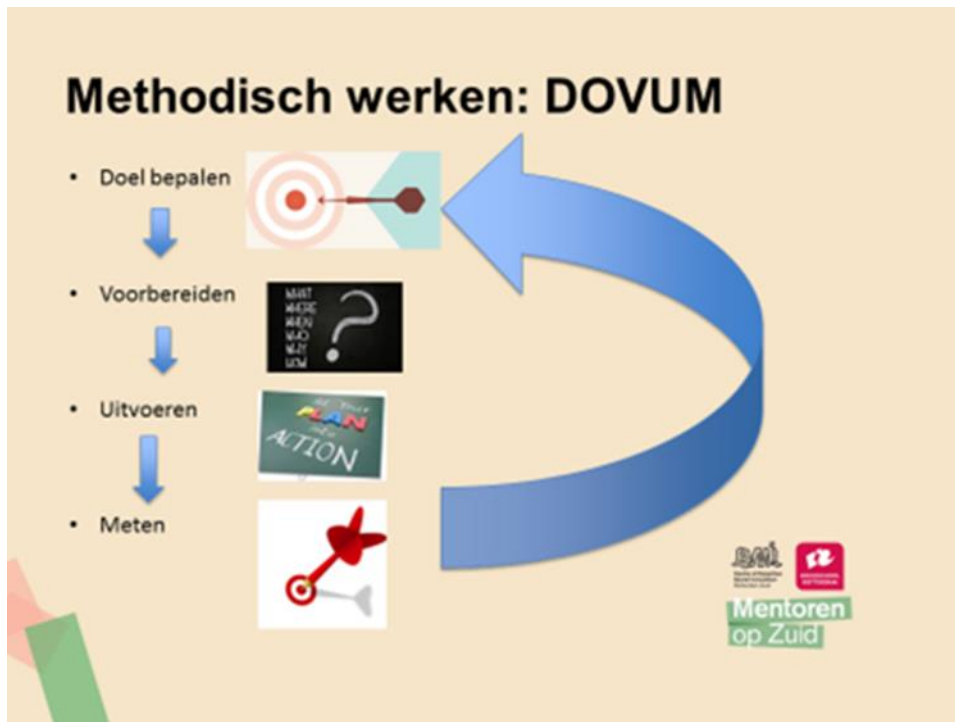
- *Waar* je aan gaat werken,
- *Wat* je gaat doen én
- *Hoe* je dat gaat doen.

In het plan van aanpak geef je aan aan welk(e) doel(en) jullie willen gaan werken.

Wekelijks maak je een voorbereiding die je ruim voorafgaand aan de mentorles in de mentorapp zet (je maakt afspraken met de docent over uiterlijke dag en tijd van inleveren). De docent leest de voorbereiding en geeft feedback en eventueel tips.

Na afloop van de bijeenkomst reflecteer je op de bijeenkomst. Je vindt hiervoor richtlijnen in de studentmentorapp. Voor deze reflectie gebruik je de laatste 5-10 minuten van de bijeenkomst, zodat je samen met de leerling kan reflecteren.

Vorbereiding en reflectie vormen onderdeel van de eindbeoordeling.

Als steuntje bij het voorbereiden hebben wij het **DOVUM-model** geïntroduceerd:

- DO = doel bepalen
V = voorbereiden
U = uitvoeren
M = meten, dus terugkijken hoe de bijeenkomst is verlopen en wat dit betekent voor het doel en de activiteit van de volgende bijeenkomst.

Dus samenvattend:

- Uiterlijk bijeenkomst 6 van onderwijsperiode 1 heb je een plan van aanpak ingeleverd. In de voorgaande weken werk je vooral aan de relatie en het opbouwen van een vertrouwensband. (zie ook reader voor meer informatie over opbouwen van de relatie en de vertrouwensband).
- Elke week dat je naar de school gaat (dus ook de eerste keer voor de kennismaking), bereid je de bijeenkomst voor. De voorbereiding zet je in de mentorapp.
- Na afloop van de bijeenkomst reflecteer je op de bijeenkomst door middel van het invullen van de reflectievragen in de mentorapp.

4.e.Toolkit

Uitgangspunt bij de mentorbijeenkomsten is dat je op een gezellige, activerende manier aan de slag gaat met je leerling. 'Fun' is daarbij een van de kernwoorden. We dagen je dus uit om manieren te zoeken om op een leuke, uitdagende manier aan vaak heel serieuze zaken te werken.

Om je hierbij een beetje te helpen hebben wij een digitale toolbox samengesteld. In de toolbox vind je mappen met verschillende thema's waaraan je met je leerling kan werken. In elke map vind je mogelijke activiteiten. Natuurlijk kun je deze activiteiten gewoon kopiëren, maar je kan ze ook

gebruiken als inspiratie voor jezelf en proberen om vanuit deze voorbeelden tot nieuwe ideeën voor activiteiten te komen.

De toolbox kun je vinden in Cum laude (N@tschool).

Wij zijn altijd geïnteresseerd in wat studenten met hun leerlingen doen en welke activiteiten daadwerkelijk 'werken'. Dus als jij een leuke activiteit hebt verzonnen waarvan je denkt 'dit moeten meer mensen doen', schroom dan niet om deze activiteit breder bekend te maken. Dit kan via je docent, maar je kan je idee ook opsturen naar mentorenopzuid@hr.nl.

4.f. Buddysysteem

Bij Mentoren op Zuid is het belangrijk dat je er altijd bent voor je mentee. Het kan echter voorkomen dat je er door ziekte niet kunt zijn. Soms kan dit opgevangen worden doordat er naast de docent ook een student-assistent bij de groep aanwezig is. Vaak lukt dit niet. Om je mentee dan toch vastigheid te bieden, hanteren we het buddysysteem. Dit houdt in dat je bij de eerste of tweede bijeenkomst ook kennismakt met de vriend/vriendin van jouw mentee. De studentmentor van die mentee en jij zijn vanaf dan elkaars buddy. Dit houdt in dat jij bij afwezigheid van jouw buddy ook de mentee van je buddy begeleidt, samen met jouw eigen mentee. Wissel met de andere studentmentor contactgegevens (naam leerling en telefoonnummers) uit. Je kunt er ook tussendoor voor kiezen om eens iets met zijn vieren te doen, mits dit in het plan van aanpak past. N.B. Bij mentoring in het p.o. heeft de docent van de klas een grote rol bij het bepalen van de buddy's. Hij kan goed aangeven welke kinderen wel/niet samen kunnen werken.

5. Spelregels Mentoren op Zuid

Meedoen met Mentoren op Zuid levert 4 ECTS op. Om de 4 ECTS te verdienen, moet je 2 onderwijsperiodes actief meedoen. De studiepunten worden alleen uitgeschreven als je **beide** periodes hebt deelgenomen. Het is alleen mogelijk om de 4 ECTS in 1 keer uit te schrijven, je kan dus **niet** een deel van de studiepunten behalen door maar 1 periode deel te nemen.

Je komt in aanmerking voor de 4 ECTS als:¹

- de training in week 1 van de eerste onderwijsperiode waarin je deelneemt volgt.
- Je **100%** aanwezig bent .
- Je altijd op tijd (dat wil zeggen minimaal 15 minuten voor het begin van het lesuur van de leerling) op de school aanwezig bent .
- Je je minimaal 15 minuten vóór het begin van de les telefonisch of via de groepsapp afmeldt bij de HR-docent indien je vanwege een geldige reden (ziekte, aantoonbare overmacht) absoluut niet kan komen.
- Je geen afspraken met artsen, tandartsen e.d. maakt op het moment dat je verwacht wordt aanwezig te zijn. De school en de leerling rekenen op je.
Bij **meer dan twee keer afwezigheid om wat voor reden ook**, word je uitgesloten van verdere deelname aan het programma en krijg je dus geen studiepunten.
- Ook te laat komen wordt genoteerd als afwezig. Dus kom op tijd.
- Mentoren op Zuid gaat door in de toetsweken, deelname aan een toets tijdens een bijeenkomst van Mentoren op Zuid geldt als afwezig zijn.
- Je weet wie de beste vriend(in) van je mentee is en de gegevens van zijn/haar studentmentor hebt. Je indien je *noodzakelijk* afwezig bent, je vervanger ruim van te voren van jouw afwezigheid op de hoogte brengt.
- Je *wekelijks* voorafgaand aan de mentorbijeenkomst (dag en tijd volgens afspraak met de docent) via de mentorapp een voorbereiding inlevert voor de komende bijeenkomst. De docent geeft feedback op de voorbereiding en levert eventueel tips aan. Indien er voor een bijeenkomst geen voorbereiding is ingeleverd, wordt deze bijeenkomst als niet gegeven beschouwd.
- Je wekelijks samen met je leerling reflecteert op de bijeenkomst en deze reflectie volgens de richtlijnen van de app in de studentmentorapp opneemt.
Indien er voor een bijeenkomst geen reflectie wordt geschreven, wordt deze bijeenkomst als niet gegeven beschouwd.
- Je uiterlijk in bijeenkomst 6 van de eerste onderwijsperiode het plan van aanpak inlevert.
N.B. Vanaf onderwijsperiode 2 lever je dit plan van aanpak in door middel van het invullen van het logboek van bijeenkomst 5 in de studentmentorapp.
- Je na de laatste bijeenkomst het logboek hebt gedownload **en geanonimiseerd (AVG)**, de evaluatievragen hebt beantwoord en het geheel hebt geüpload in Cum laude (N@tschool).
- Je een actieve bijdrage aan de groepsbijeenkomsten en intervisies levert.

¹ Kijk voor verwachte gedragsregels ook nog eens naar het contract dat je tijdens de training moet ondertekenen.

- Je een bijdrage aan de verbetering van het programma levert door deel te nemen aan de evaluatie van Mentoren op Zuid van het programmateam en de door hen voorgelegde vragen serieus beantwoordt.
- Je rekening houdt met de geschreven en ongeschreven regels van de school. Je gedrag is sociaal aanvaardbaar, je volgt aanwijzingen van het personeel in de school op, je gedraagt je als gast in de school, je taalgebruik is correct, je kleding is verzorgd en aangepast aan de situatie op school.
- Je neemt het vertrouwelijke karakter van informatie over school, medewerkers en leerlingen in acht. Je plaatst geen foto's/films van de leerling, medewerkers, medestudenten of docenten op social media. Namen van leerlingen, docenten, overige medewerkers van de school en medestudenten worden verwijderd uit het (schriftelijk) materiaal dat buiten de studentmentorenapp wordt opgeslagen. (AVG)
- Je hebt bij het maken van foto's, films van/met je mentee vooraf toestemming gevraagd aan de school, de leerling en zijn/haar ouders. Zo niet, dan heb je ervoor gezorgd dat de mentee niet herkenbaar in beeld staat én dat deze ook niet uit het omgevingsmateriaal te identificeren is.

Deze spelregels zijn noodzakelijk omdat we werken met leerlingen, die rekenen op jouw begeleiding. Door de voorbereiding en reflectie wordt je begeleiding effectiever, en train je jezelf om planmatig te werk te gaan.

6. Toetsing

Het programma Mentoren op Zuid werkt met diverse toetsmomenten. Gezien de aard en doelen van het programma zijn de toetsvormen vooral formatief van aard; het gaat er om dat je je bekwaamt in het één op één begeleiden en het zelfstandig werken in die één op één begeleiding.

Tijdens de uitvoering van het programma werken we met diverse formatieve toetsmomenten.

- De voorbereidingen: wekelijks bekijkt de docent de voorbereiding voor de bijeenkomst en geeft feedback. Indien er voor een bijeenkomst geen voorbereiding is ingeleverd, wordt deze bijeenkomst als niet gegeven beschouwd.
- De reflecties: wekelijks reflecteer je op het verloop van de bijeenkomst door middel van het invullen van de reflectievragen in de studentmentorapp. De docent heeft inzicht in de reflecties en kan hier eventueel feedback op geven. Indien er voor een bijeenkomst geen reflectie is ingevuld, wordt deze bijeenkomst als niet gegeven beschouwd.
- Intervisie: Tijdens intervisie geven studenten elkaar feedback, en de docent geeft feedback over de verlopen intervisie. Van studenten wordt een actieve bijdrage aan de intervisie verwacht. De student denkt mee over oplossingen van vraagstukken van medestudenten en brengt ook zelf vraagstukken in, oefent situaties door middel van rollenspellen en participeert in workshops en andere aangeboden werkvormen.

De toetsvorm halverwege de eerste onderwijsperiode (plan van aanpak) en aan het eind van de tweede onderwijsperiode (logboekverslag met eindevaluatie) is summatief van aard. (zie bijlage 2)

Het plan van aanpak halverwege de eerste onderwijsperiode en het logboekverslag met eindreflectie/-evaluatie aan het eind van de tweede onderwijsperiode worden beoordeeld aan de hand van een toetsmatrijs (zie bijlage 3) waarin per leerdoel is aangegeven wat onvoldoende, voldoende en goed is. Per leerdoel wordt een onvoldoende, voldoende en goed score gegeven. Per leerdoel levert een onvoldoende 0-5,4 punten op, een voldoende een 5,5-7,9 en een goed een 8-10 punten op. Het eindresultaat wordt berekend door het totaal aantal behaalde punten volgens de beoordelingsmatrix op te tellen en te delen door het totaal aantal antwoorden (zie bijlage 3).

Het plan van aanpak moet uiterlijk op vrijdag in bijeenkomst 6 van de eerste onderwijsperiode dat deelgenomen wordt aan het programma om 13.00 uur zijn ingeleverd via Cum laude (N@tschool). Het eindverslag wordt op vrijdag in bijeenkomst 9 van de tweede onderwijsperiode dat deelgenomen wordt aan het programma uiterlijk om 13.00 uur ingeleverd.

Te laat inleveren betekent een ND voor deze toetsmogelijkheid (toetsmoment voorbij laten gaan) en dus door naar de herkansing. Voor zowel het plan van aanpak als het eindverslag bestaat een herkansingsmogelijkheid. Bij een onvoldoende resultaat of ND voor het plan van aanpak wordt via Cum laude (N@tschool) uiterlijk in bijeenkomst 9 (vrijdag uiterlijk 13.00 uur) van de eerste onderwijsperiode waarin wordt deelgenomen aan het programma Mentoren op Zuid een nieuwe versie van het plan van aanpak ingeleverd. Er is gekozen voor deze korte herkansingsperiode omdat het plan van aanpak een voorbereiding is op de activiteiten die je in het vervolg van Mentoren op Zuid en in de tweede periode met je leerling gaat ondernemen.

Indien je een onvoldoende of ND hebt voor het logboekverslag en de eindevaluatie/-reflectie, lever je in week 2 (op vrijdag uiterlijk 13.00 uur) van de daaropvolgende onderwijsperiode via Cum laude (N@tschool) een (verbeterd) exemplaar in. Indien wij doorgaan met nieuwe mentoren op dezelfde groep leerlingen, kunnen we jouw ervaringen met de leerling zo delen met de nieuwe student-mentor.

Naast plan van aanpak (eerste onderwijsperiode van deelname) en logboekverslag/eindevaluatie/-reflectie (tweede onderwijsperiode van deelname) worden in de beoordeling meegenomen:

- Aanwezigheid:
indien **meer dan 2 keer afwezig** (inclusief te laat komen en afwezigheid tijdens toetsweken) geen studiepunten en uitsluiting van verdere deelname aan het programma.
- Aantoonbare inzet bij voorbereiding door middel van controleerbare wekelijkse voorbereidingen die via de mentorapp zijn ingeleverd.
- Wekelijkse reflectie na afloop van mentorbijeenkomst in de mentorapp.
- Plan van aanpak (uiterlijk bijeenkomst 6 van de eerste onderwijsperiode) en het logboekverslag/eindevaluatie/-reflectie (na afloop van de tweede onderwijsperiode) op tijd ingeleverd.
- Actieve bijdrage aan de groepsbijeenkomsten en interviews.
- Je werkt mee aan het ontwikkelen van het programma Mentoren op Zuid. Dit doe je door een actieve bijdrage aan evaluaties.

7. Didactische organisatie

Het uitgangspunt bij het programma Mentoren op Zuid is *Active Learning*, leren door te doen, en *Kritische Reflectie*, reflecteren op wat is uitgevoerd.

De voorbereidende training heeft als uitgangspunt: wat is minimaal nodig om als mentor op Zuid aan de slag te kunnen? Die voorbereiding geeft je feitelijke informatie, maar vraagt ook om ideeën (hoe ziet een goede mentor er uit? Wat voor vragen kan een vmbo-leerling/basisschoolleerling/havoleerling hebben? Heb je zelf een mentor gehad en hoe beviel dat?). De voorbereiding is ook gericht op interactiviteit, om je met elkaar te leren samenwerken. Dit scheidt vertrouwen en daagt je uit tot een participerende rol. Dit komt later van pas bij de intervisiemomenten. Na de training maak je kennis met de school en de doelen van de school. Daarna ga je aan de slag als mentor.

Voor effectieve mentoring zijn *voorbereiding, reflectie en intervisie* noodzakelijk. Daarom moet je elke week een voorbereiding en reflectie inleveren via de studentmentorapp en vindt er wekelijks intervisie plaats. Er zijn verschillende vormen intervisiebijeenkomsten. Een bijeenkomst kan gaan over een vraag van jou of een van de andere studenten die betrekking heeft op de begeleiding van de leerling. In zo'n geval stel je je vraag in kleine groepen van ongeveer 6-8 studenten, en die 6-8 studenten denken mee aan een oplossing. Voorbeelden van intervisievragen zijn:

- Ik krijg moeilijk contact met mijn mentee; Wat kan ik hieraan doen?
- Mijn mentee is moeilijk te motiveren; Hoe kan ik mijn mentee motiveren?
- Mijn mentee heeft moeite met plannen; hoe kan ik hem/haar helpen?

Deze concrete voorbeelden zijn ontleend aan de praktijk. De praktijk leert ook, dat studenten met elkaar vaak wel de oplossing weten voor een dergelijke situatie.

Mentoren op Zuid heeft in de afgelopen jaren een aantal veelgestelde vragen en de mogelijke antwoorden verzameld. Deze zijn terug te vinden in Cum laude (N@tschool) in de map 'Intervisie', document 'FAQ's.'

Tijdens een intervisiebijeenkomst kun je ook aan de slag gaan met theorie of vaardigheden die regelmatig terugkomen bij mentoring en waarover je nog weinig tot geen kennis hebt. Vaak bestaat zo'n bijeenkomst uit een korte inleiding, een actief gedeelte waarin je zelf met de stof aan de slag gaat en een reflectie waarin je nadenkt over de vraag 'en wat kan ik hiermee met mijn leerling?'. Voor deze vorm van intervisie zijn lesbrieven ontwikkeld. Deze vind je terug in Cum laude (N@tschool), map trainingen en lesmateriaal, submap intervisie.

Regelmatig is er een korte reflectie met de docent van de klas waar de mentoring plaatsvindt. Die is erop gericht om ontwikkelingen in de klas/school met de groep te delen. Als studentmentor kun je de school ook feedback geven over wat er speelt/leeft bij de mentees.

Halverwege de eerste onderwijsperiode lever je een plan van aanpak in. Je plant samen met de mentee de doelen waaraan jullie gaan werken, wat jullie willen bereiken en hoe jullie dit gaan doen. De activiteiten met je leerling tijdens de eerste onderwijsperiode zijn vooral gericht op kennismaking en het opbouwen van een vertrouwensband.

In de tweede onderwijsperiode gaan de mentoractiviteiten, inclusief reflectie en intervisie verder. Vanuit je plan van aanpak ontstaat een maatwerkprogramma, afgestemd op wensen van de leerling. Je kent de leerling nu goed en kan wat dieper ingaan op vragen van de leerling, zijn thuissituatie enz. (verdiepingsfase en afbouwfase voor het beëindigen van de mentor-mentee relatie, zie reader in de map Handleidingen in Cum laude (N@tschool).

Je sluit het traject af met het downloaden van je logboekverslag en het invullen van de reflectie/evaluatievragen. Deze evaluatie dient voor jou om te reflecteren op je eigen vorming en ontwikkeling.

Naast de studiepunten, die je krijgt nadat je het logboekverslag en de evaluatie/reflectie met een voldoende resultaat hebt afgerond, ontvang je tijdens de laatste bijeenkomst van Mentoren op Zuid ook een bewijs van deelname aan het programma. Ook je mentee ontvangt een certificaat van deelname dat door jou getekend wordt. Je kan ook een boodschap voor de leerling op dit certificaat toevoegen.

8. AVG

Sinds 25 mei 2018 is de Nederlandse Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) vervangen door de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Dit is aanleiding geweest voor het programmateam Mentoren op Zuid om kritisch te kijken naar de wijze waarop wordt omgegaan met persoonsgegevens van leerlingen. Een jurist van Hogeschool Rotterdam heeft ons hierbij geassisteerd.

Privacy en anonimiseren gegevens

Het is van belang dat je de *privacy van leerlingen en studenten* bij alles wat zich rondom het programma voordoet in acht neemt. Zo zorg je ervoor dat er *geen privé'-informatie (ook namen van leerlingen en studenten)* gebruikt worden in verslagen/teksten of overleggen buiten de school waar je werkzaam bent om. Ook de verslagen/plannen van aanpak die op *Cum laude* geplaatst worden, moeten *geheel geanonimiseerd* opgenomen worden. Schenk hier extra aandacht aan bij het invullen van je plan van aanpak/logboekverslag. Uitzondering is de studentmentorapp. Dit is een beschermde omgeving waarin alleen direct betrokkenen toegang hebben tot de gegevens.

Social media en foto's

Mentoren op Zuid heeft haar eigen Facebookpagina. Deze is te vinden op:

<https://www.facebook.com/mentorenopzuid/>.

Op de pagina vind je foto's en informatie over Mentoren op Zuid. Natuurlijk vinden we het leuk als er ook foto's van activiteiten die door jouw leerling zijn uitgevoerd op de pagina te zien zijn. Als je leuke foto's hebt, kun je die mailen naar mentorenopzuid@hr.nl. Wij zorgen dan dat ze op de Facebookpagina komen.

Let op: Foto's en filmpjes van leerlingen mogen alleen naar buiten gebracht worden als hiervoor toestemming is gegeven door de leerling(en) die op de foto staan, de school én ouders. Gebruik daarom nooit zomaar foto's en filmpjes waarop leerlingen herkenbaar in beeld komen bij presentaties en publiceer nooit zomaar foto's of filmpjes op je eigen Facebook/Instagram of andere sociale media.

Op sommige scholen is het maken van foto's/filmpjes met de telefoon verboden voor de leerlingen. Natuurlijk zorg je dan ook dat jij je als studentmentor en rolmodel aan deze regels houdt.

9. De kennismaking met de school en jouw mentee

Na de training op de Hogeschool volgt de kennismaking op de school waar de mentoractiviteiten plaatsvinden.

De eerste keer dat je naar de school gaat, maak je kennis met de regels van de school en maken jullie afspraken over wat school verwacht van de studentmentor en wat studentmentor van de school kan verwachten. Ook hoor je het algemene doel waar jullie aan gaan werken.

Let op: zorg voor een professionele houding, dus:

- Draag geen petten, doe je jas in de school uit en zet je tas op de grond.
- Geen telefoons. Zorg dat je telefoon uitstaat en niet zichtbaar aanwezig is.
- Geen kauwgom en geen energiedrankjes. (Op alle scholen verboden).
- Geen al te korte rokjes, naveltruitjes of diepe decolletés. (Houd rekening met de hormonen van een puber).
- Wees op tijd (je bent voorbeeld en rolmodel voor de leerlingen).
- Respecteer het personeel op de school en volg hun aanwijzingen op.

Zorg dat je goed voorbereid naar de school gaat:

Zoek op internet informatie over de schoolsoort (VMBO, HAVO, praktijkonderwijs, Basisonderwijs) waar jij straks je mentoractiviteiten gaat uitvoeren. Zorg dat je geïnformeerd bent over de opbouw van het curriculum van de school en de essentiële onderwerpen waar jouw mentee straks mee zou kunnen komen (bijvoorbeeld vmbo jaar 2 keuze voor sector, jaar 3 zoeken stageplaats, jaar 4 keuze voor vervolopleiding, basisonderwijs groep 7/8 keuze voor vervolgonderwijs enz. Zie ook Cum laude, map training en lesmateriaal, submap overzicht voortgezet onderwijs en doorstroom) Zoek de website op van de school waar je mentoractiviteiten gaat uitvoeren; lees de visie en missie van de school. Waar staat de school voor, wat zijn unieke kenmerken van de school?

Bedenk voor de eerste kennismaking met je leerling een leuke kennismakingsactiviteit. Zorg dat de activiteit niet meer dan 10 – 15 minuten in beslag neemt. De echte kennismaking komt pas in een volgende bijeenkomst.

Zorg dat je na afloop van de activiteit de naam van de leerling weet en dat de leerling jouw naam kent. Maak eventueel gebruik van naambordjes, schriftjes, visitekaartjes of iets dergelijks.

Voorwaarden voor de kennismakingsactiviteit:

- De activiteit vindt 1 op 1 plaats, dus is echt gericht op het leren kennen van elkaar.
- De activiteit vindt plaats binnen de school (omdat je elkaar nog niet kent is naar buiten gaan geen optie).
- Naast dat je 'iets' met de mentee gaat doen, ga je ook samen met de mentee (voorzichtig, je zit nog in de kennismakingsfase) kijken aan welk(e) doel(en) jullie de komende tijd willen gaan werken. Dit kan zijn school(vakken), motivatie, maar ook zelfvertrouwen, toekomst(beeld). Je gaat deze keer nog niet direct aan schoolvakken werken.
- Door de kennismaking leer je niet alleen hoe het met school ervoor staat maar ook wat jullie gezamenlijke interesses zijn, hoe je leerling woont.

10. Activiteiten buiten de school

Leerlingen en studentmentoren hebben af en toe behoefte aan een begeleidingsactiviteit die buiten de locatie van de school plaatsvindt. Denk aan een korte sportactiviteit, of het bezoeken van een mogelijke werkgever/stageplaats waar de leerling mogelijk zou willen werken/stage wil lopen. Zo'n activiteit kan alleen plaatsvinden als daar schriftelijk toestemming voor gegeven is door de ouders van de leerlingen. Als je met je leerling naar buiten wilt, moet je dus eerst aan je docent of aan de klassendocent vragen of hiervoor toestemming is gegeven door de ouders. Pas nadat je zeker weet dat deze toestemming er is én je zelf toestemming hebt van je docent, kun je de buitenactiviteit uitvoeren. Gaan jullie een bedrijf bezoeken dan is het verstandig om minimaal 1 week voorafgaand aan dit bezoek je plannen te melden aan je docent en hem/haar te vragen de toestemming te controleren. Zo voorkom je teleurstellingen.

11. Vertrouwenspersoon

Mentoren op Zuid is een mooi programma. Je bouwt een relatie op met een leerling en werkt samen met een leerling aan zijn of haar toekomst, sociale vaardigheden of studievaardigheden. Hoe meer en beter jullie samenwerken, hoe meer vertrouwen je van de leerling krijgt en hoe meer hij/zij aan je kwijt kan/wil. Soms hoor je verhalen van leerlingen waar je zelf even helemaal niets mee kan. Je kan dan hulp vragen aan je medestudenten door dit in te brengen in de intervisie, je kan hulp vragen aan de hogeschooldocent, je kan in gesprek gaan met de klassenmentor of een ander persoon binnen de school van de leerling die je vertrouwt. Wat je in ieder geval niet moet doen is het bij jezelf houden, of aan de leerling beloven dat je het niet doorvertelt. Als je het gevoel hebt dat je het niet kan bespreken met je eigen docent, je medestudenten of de klassendocent, kun je ook de vertrouwenspersoon van de school inschakelen. Vertrouwenspersonen zijn onafhankelijke personen (vaak een bepaalde docent) die daarvoor door de school zijn aangewezen. Zij hebben een speciale training gevolgd en staan ervoor garant dat ze hetgeen ze in vertrouwen horen ook in vertrouwen afwikkelen.

Soms zijn bovengenoemde mogelijkheden toch niet voldoende om jouw probleem op te lossen. Bijvoorbeeld doordat je het gevoel hebt niet goed overweg te kunnen met je docent of de klassendocent of doordat je jouw vagen gewoon niet kan/wil delen met bovengenoemde personen. In dat geval kun je naar je eigen SLC-er stappen of naar de decaan op de hogeschool. Als je echt het gevoel hebt dat je bij deze personen niet terecht kunt en het een direct aan Mentoren op Zuid gerelateerde vraag/probleem is, kun je ook contact opnemen met de vertrouwenspersoon van Mentoren op Zuid. Deze persoon staat buiten de po of vo-scholen en is niet verbonden aan je opleiding.

De vertrouwenspersoon van Mentoren op Zuid is Margriet Clement. Je kan haar bereiken door een mail te sturen naar m.h.m.clement@hr.nl.

12. Aanbevolen literatuur

- Clement, M. (2016). *Mentoren op Zuid, werkboek studenten*. Rotterdam: hogeschool Rotterdam, EMI.
- Drost, M., & Verra, P. (2012). *Slimmer leren voor leerlingen in het voortgezet onderwijs*. Bodegraven: Uitgeverijplus Bv.
- DuBois, D., & Karcher, M. (2014). *Handbook of youth mentoring*. Los Angeles: Sage.
- Expertisepuntlob. (2018, juli 16). *Expertisepuntlob*. Opgehaald van <https://www.expertisepuntlob.nl/>
- Hadioui, I. E. (2015). *Hoe de straat de school binnendringt*. Amsterdam: van Gennep B.V.
- Kirschner, P. (2017, juli 13). *top en flop leerstrategieën*. Opgehaald van <https://onderzoekonderwijs.net>: <https://onderzoekonderwijs.net/2013/04/05/top-en-flop-leerstrategieen/>
- leraar24. (2017, juli 13). *activerende leerstrategieën in het po*. Opgehaald van www.leraar24.nl: <https://www.leraar24.nl/activerende-leerstrategieen-in-het-po/>
- Leraar24. (2017, juli 13). *activerende leerstrategieën in het v.o*. Opgehaald van www.leraar24.nl: <https://www.leraar24.nl/activerende-leerstrategieen-in-het-vo/>
- Onderwijsvisie. (2016). Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.
- ou. (2017, juli 13). *Theoretische achtergrond effectieve leerstrategieën*. Opgehaald van portal.ou.nl: <http://portal.ou.nl/web/topic-effectieve-%20%20leerstrategieen/home/-/wiki/Main/Theoretische%20achtergrond>
- Rotterdam, g. (2017, juli 13). *nationaal programma Rotterdam Zuid*. Opgehaald van www.rotterdam.nl: [https://www.rotterdam.nl/wonen-leven/nprz/testen van interesses](https://www.rotterdam.nl/wonen-leven/nprz/testen-van-interesses). (2017, juli 13). Opgehaald van www.opleidingenberoep.nl: <http://www.opleidingenberoep.nl/ts/ob/index.php>
- Tumult. (2017, juli 13). *tumult*. Opgehaald van [Tumult.nl](http://www.tumult.nl): <https://www.tumult.nl/>

Zie voor meer artikelen:

Cum laude (N@tschool), trainingen en lesmateriaal, submap Theorie en artikelen en submap Mentoring algemeen.

13. Weekplanning		
Lesnummer en hoofdonderwerp	Activiteit op Hogeschool of school in Rotterdam zuid	Zelfstudie student (altijd voorafgaand aan de les)
Week 0 Voorbereiding		<ul style="list-style-type: none"> • Heb je je aangemeld via de mentorapp? • Is je VOG geregeld? Zo nee, ga hier dan zo snel mogelijk achteraan. Zonder VOG geen Mentoren op Zuid. Heb je je VOG binnen? Neem je VOG direct de eerste bijeenkomst mee naar de les. • Ga naar Cum laude (n@tschool) en lees de studiehandleiding door.
Bijeenkomst 1 (en 2) Training op Hogeschool (afhankelijk van de start van het programma wordt deze training verspreid over 1 of 2 bijeenkomsten)	Training waarin aandacht voor: <ul style="list-style-type: none"> • Interactieve uitwisseling Context Rotterdam Zuid en de omgeving van de school, ambitie Children's Zone: context van het mentorprogramma, Superdiversiteit • Wat is mentoring? Wat is een goede mentor? • Fasen in mentoring, houding, gedrag, gesprekstechnieken. • Wie zijn de mentees • Voorbereiding bezoek school. • Praktische informatie over: <ul style="list-style-type: none"> ○ School waar activiteiten met mentees plaatsvinden, adres en route openbaar vervoer, tijdstip en plaats aanwezigheid op de school • Studiehandleiding en cursuseisen 	<ul style="list-style-type: none"> • Doornemen Mentoren op Zuid in Cum laude (n@tschool). Welke informatie kun je daar vinden? • Doornemen studiehandleiding. Zijn er vragen/onzekerheden? • <i>Doornemen Werkboek mentoring Mentoren op Zuid</i> • Voorbereiden eerste kennismaking met de school en de leerling. En voorbereiding opnemen in de studentmentorapp.

<p>Bijeenkomst 2 of 3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Op een school in Zuid Introductie Schoolcontactpersoon (rector, directeur, teamleider, klassenmentor) vertelt over school en over relatie school – kind – thuis en gaat in op schoolregels en verwachtingen. • De klassenmentor geeft informatie over de klas algemeen. • Matching met de mentee. • Voorstelronde tussen student en mentee. • Aan de slag als mentor. <p>Intervisie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Groepsbijeenkomst thema kennismaking. • Studiehandleiding en reader. 	<p>Op de school van de leerling:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kennismaking met doelen en regels van de school. Afspraken over wat school verwacht van de studentmentor en wat studentmentor van de school kan verwachten. • Let op: zorg voor een professionele houding, dus: <ul style="list-style-type: none"> • Geen petten. • Geen telefoons. • Geen kauwgom of energiedrankjes. • Wees op tijd (je bent voorbeeld en rolmodel voor de leerlingen). • Jassen uit in de klas. • Respecteer het personeel en volg hun aanwijzingen op. • Na de matching vraag je aan je mentee leerling om jou de school te laten zien. Onderweg kunnen jullie elkaar al een beetje leren kennen. • Uitvoeren van de door jou voorbereide kennismakingsactiviteit. • Indien er geen student-assistent is: kennismaken met de beste vriend(in) van jouw mentee 	<ul style="list-style-type: none"> • Voorbereiding op eerste echte bijeenkomst met je mentee: Hoe werk je aan kennismaking, hoe leer je je mentee kennen en hoe krijg je een beeld waarop je de mentee kunt begeleiden? • Ter inspiratie doornemen de map 'kennismakingsactiviteiten' in Cum laude (N@tschool). In deze map vind je veel leuke ideeën en voorbeelden voor een kennismakingsactiviteit. Je kan deze activiteiten natuurlijk zo overnemen, je kan ze ook als inspiratie gebruiken om zelf een leuke, creatieve, actieve activiteit te bedenken. • Inleveren voorbereiding kennismakingsactiviteit via studentmentorapp (uiterlijk inleveren volgens afspraak met docent). Let op: het inleveren van een voorbereiding is verplicht en voorwaarde voor het verkrijgen van de studiepunten aan het eind van het traject. De docent geeft feedback op je voorbereiding. Lees deze voorafgaand aan de les door. Vaak bestaat de feedback uit tips die de activiteit nóg beter maken.
--	--	---

Bijeenkomst 3-6

Bijeenkomst met mentee. Thema kennismaking en vertrouwensband opbouwen

Je hebt een activiteit voorbereid. De docent heeft hier (inden nodig) op gereageerd waarna je de activiteit hebt aangepast/aangevuld.

Mentoractiviteiten

Elke week: Laatste 5 minuten: Samen met je mentee de reflectie van deze bijeenkomst invullen in de studentmentorapp

Na afloop van de mentoractiviteiten: Intervisie

- Hoe doe je intervisie, reflecteren
- Wat is mentoring/Relatie mentor-mentee
- Gesprekstechnieken, growth mindset
- Straatcultuur
- studentmentorapp

Elke week:

Vorbereiding inleveren via de mentorapp

Uiterlijk bijeenkomst 6 plan van aanpak inleveren

<p>Bijeenkomst 7–20</p> <p>Uitvoering mentoractiviteit.</p> <p>Werken aan gestelde doelen volgens plan van aanpak en verdiepen relatie.</p>	<p>Je hebt een activiteit voorbereid. De docent heeft hier (inden nodig) op gereageerd waarna je de activiteit hebt aangepast/aangevuld.</p> <p>Mentoractiviteiten</p> <p>Elke week: Laatste 5 minuten: Samen met je mentee de reflectie van deze bijeenkomst invullen in de studentmentorapp</p> <p>Na afloop van de mentoractiviteiten: Intervisie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Clean Language • De Groepsopdracht² • Wat is LOB? • Kwaliteitenreflectie • Netwerken • Loopbaanaansturing 	<p>Elke week: Vorbereiding inleveren via de mentorapp</p> <p>Eind van tweede onderwijsperiode: Inleveren logboekverslag en antwoorden op de evaluatie/reflectievragen.</p>
--	---	--

² Aan het eind van de eerste of begin van de tweede onderwijsperiode kunne jullie ook een groepsactiviteit organiseren. De groepsopdracht heeft als doel de relatie te verstevigen en de motivatie voor Moz vast te houden. Het is altijd een activiteit waarbij studentmentor en mentee samen aan iets moeten werken.

14. Bibliografie

Clement, M. (2017). *Mentoren op Zuid, theorie en achtergrond. Handreiking voor studenten*. Rotterdam: Hogeschool Rotterdam, EMI.

EMI. (2015, februari 03). *EMI-mentoren op zuid*. Opgehaald van emiopzuid:
<http://www.emiopzuid.nl/>

Fink, L. D. (2003). *A Self-Directed Guide to Designing Courses for Significant Learning*. Oklahoma: University of Oklahoma.

Laar, A. v. (2010). *Mentoring in het onderwijs. Een onderzoek naar de effectiviteit van het mentorproject Palet*. Tilburg: Wetenschapswinkel, Universiteit van Tilburg.

Meijers, F. (2008). *Kwaliteit aan zet: op weg naar professionele mentoring*.

Onderwijsvisie. (2016). Rotterdam: Hogeschool Rotterdam.

Rotterdam, (2018, juli 16). *nationaal programma Rotterdam Zuid*. Uitvoeringsplan 2015-2018.
Opgehaald van <https://www.nprz.nl/over-nprz/onze-documenten/uitvoeringsplan-6>.

Bijlage 1: Plan van aanpak

Plan van Aanpak

Mentoren op Zuid

Naam:

Studentnummer:

Datum:

1. Beschrijf je Mentee(s)

- a. Wat ben je te weten gekomen over je mentee? Naam, leeftijd, vertel hoe de kennismaking ging en wat je tot nu toe te weten bent gekomen over de achtergrond, thuissituatie (woonsituatie, broer&zussen, ouders, buurt etc.), interesses, valkuilen, sterke kanten, uitdagingen en overige bevindingen van je mentee(s).

2. Hoe is de opvang/overdracht georganiseerd als je (onverwachts) afwezig bent?

- a. Welke afspraken zijn gemaakt met docenten en medestudenten over (onverwachte) afwezigheid. Wie is je de student die jouw mentee overneemt bij afwezigheid. Wat is met de mentee(s) besproken. Hoe zorg je ervoor dat je in geval van nood elkaars taak over kunt nemen. Hoe gaat de terugkoppeling in zijn werk?

3. Formuleer doelstellingen en subdoelstellingen van je mentee

- a. Welke stappen heb je ondernomen om de uitdaging van je mentee te achterhalen?
- b. Definieer de uitdaging (let erop dat dit de uitdaging van de mentee is en niet dat wat jij denkt dat de mentee nodig heeft).
- c. Welke doelstellingen hebben jullie met elkaar vastgesteld? Beschrijf de doelstelling en subdoelstellingen van de mentee. Denk bijvoorbeeld aan: Leren leren. Een duidelijk beeld krijgen van een vervolgopleiding of beroep. Een interessegebied verdiepen. Een werkstuk maken. Huiswerk (leren) plannen. Een app ontwikkelen. Meer zelfvertrouwen opbouwen. Durven presenteren etc. Zorg voor minimaal 1 hoofddoelstelling en 3 subdoelstellingen.

Bv: Doelstelling: Oriënteren op beroeps/profielkeuze van mentee

Subdoel 1: Wie ben ik en wat kan ik?

Subdoel 2: Ontdekken welke opleidingen bestaan en hoe die matchen met leerling.

Subdoel 3: Uitzoeken welke stappen doorlopen moeten worden en hoe je je presenteert op de arbeidsmarkt (CV, pitch etc).

4. Aanpak en planning

- a. Beschrijf zo gedetailleerd mogelijk hoe je te werk gaat om de doelstellingen te bereiken. Wat voor ideeën heb je om deze doelen te bereiken. Beschrijf je aanpak.
- b. Hoe ga je die inplannen in de beschikbare weken? Maak een weekplanning voor ongeveer 5 weken zodat je een beeld hebt van de activiteiten die je de komende periode gaat ondernemen (dit kan uiteraard wijzigen op het moment dat je aan de slag gaat). De weekplanning kun je gebruiken om wekelijks je planning en evaluatie bij te werken in de app.

5. Formuleer doelstellingen voor jezelf

- a. Beschrijf wat je zelf graag wilt leren. Geef jezelf minimaal 2 leerdoelen mee voor de komende periode. (Na het afronden van mentoren op zuid kan/weet/durf ik.... En heb ik vaardigheid x/y/z verder ontwikkeld).
- b. Wat is er nodig om je doelstelling te kunnen behalen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de aanwezigheid van begeleiding, gebruik van een computer, theoretische achtergrond etc.. Maar omschrijf ook welke vaardigheden jij nodig hebt om het voor elkaar te krijgen.

Bijlage 2: Afronding

Eindevaluatie

Mentoren op Zuid

Naam:

Studentnummer:

Datum:

1. Zorg dat je in de studentmentorapp de voorbereidingen en reflecties van alle bijeenkomsten hebt ingevuld . Indien je een keer afwezig bent geweest, geef je in de studentmentorapp aan dat je afwezig was en waarom je afwezig was. Je vult voor de week erop de voorbereiding opnieuw in.
2. Download nu het logboek in de studentmentorapp en vul de evaluatie en reflectievragen in.
3. Upload het logboekverslag met de evaluatie/reflectie in Cum laude (N@Tschool) voor de beoordeling.

Bijlage 3 Toets matrijs – Plan van aanpak Mentoren op Zuid

Uiterlijk in week 6 lever je een Plan van Aanpak in (zie ook: toetsvorm). Dit plan van aanpak kan worden beoordeeld met goed, voldoende of onvoldoende. Bij onvoldoende krijg je eenmalig de gelegenheid om het plan van aanpak bij te stellen. Het plan van aanpak is onderdeel van de totale beoordeling van Mentoren op Zuid. Alleen indien je minimaal een voldoende voor het plan van aanpak én een voldoende voor het logboekverslag inclusief reflectie/evaluatie (einde tweede onderwijsperiode) hebt én aan alle andere voorwaarden voor MoZ hebt voldaan (zie hoofdstuk 5 toetsing) worden de 4 studiepunten toegekend. Voor een voldoende beoordeling mag er slechts 1 leerdoel op onvoldoende worden beoordeeld; voor een goed beoordeling moet meer dan de helft van de onderdelen als goed worden beoordeeld.

Leerdoel	Goed	Voldoende	Onvoldoende
Beschrijf Mentee(s)	Student toont aan door onderbouwing zich te hebben verdiept in de achtergrond, thuissituatie en algehele leefwereld van de mentee. Hij begrijpt de achtergrond van de mentee en betreft die kennis in zijn aanpak voor mentoring.	Student weet in hoofdlijnen te omschrijven wat kenmerkend is voor de mentee. Hij omschrijft de feitelijkheden en de thuissituatie, maar geeft geen of weinig blijk van extra kennis over de persoonlijkheid van de mentee en andere bevindingen. Hierdoor is de mentoring niet gedetailleerd genoeg afgestemd op de mentee.	De student kan niet of onvoldoende benoemen wat kenmerkend is voor zijn mentee. Er blijkt geen kennis van de achtergrond, thuissituatie en persoonlijkheid van de mentee.
Opvang/overdracht	Er is goed nagedacht over de opvang, overdracht en terugkoppeling. Er is concreet afgesproken aan wie en hoe de student zijn mentee overdraagt bij (onverwachte) afwezigheid.	Er is nagedacht over de opvang, overdracht en terugkoppeling, maar niks concreets geregeld of afgesproken	Er is niet nagedacht over de opvang, overdracht en terugkoppeling

<p>Doelstellingen en subdoelstellingen van je mentee</p>	<p>Het is duidelijk hoe de student de uitdaging van de mentee heeft achterhaald. Student heeft samen met de mentee zowel lange termijn doel als korte termijn doelen duidelijk geformuleerd. De korte termijn doelen corresponderen met het lange termijn doel</p>	<p>Student geeft beperkt inzicht in de ondernomen stappen om de uitdaging van de mentee te achterhalen. Er is wel een lange termijn doel, maar dit correspondeert niet met de korte termijn doelen of de korte termijn doelen zijn geheel afwezig. e.o</p>	<p>Student formuleert geen doel of althans een zo abstract doel dat hier niet uit blijkt dat student de mentee kent.</p>
<p>Aanpak en planning</p>	<p>Student omschrijft een duidelijk plan van aanpak en hoe hij hierbij gebruik gaat maken van de expertise van docenten en medestudenten en aangereikte methodiek en tools. Student geeft goed inzicht in de te doorlopen stappen en er is een overzichtelijke weekplanning aanwezig. De activiteiten zijn gericht op de te bereiken doelen. Student heeft aangegeven welke activiteit voor welk doel wordt ingezet.</p>	<p>Student omschrijft een beperkt plan van aanpak. Hij betreft hierbij niet altijd de aangereikte hulpmiddelen en methodiek. De weekplanning is beperkt en onoverzichtelijk aanwezig. Activiteiten zijn deels gekoppeld aan doelen, maar er zit nog onvoldoende systematiek in het werken aan de doelen.</p>	<p>Student hanteert geen of weinig aanpak, hij trekt geen lijn of verband tussen de doelen en activiteiten. Activiteiten zijn niet gekoppeld aan doelen.</p>

Doelstellingen voor jezelf	De student omschrijft duidelijke en realistische (SMART) doelstellingen voor zelf te ontwikkelen competenties. Ook is duidelijk wat de student nodig heeft om die doelstellingen te behalen en welke reeds beschikbare vaardigheden de student in gaat zetten.	De student omschrijft in korte bewoording wat hij zelf nog wil leren. De doelstellingen zijn niet realistisch. Er is beperkt omschreven welke middelen en reeds beschikbare vaardigheden de student in gaat zetten om zijn doelen te bereiken.	Student omschrijft geen doelstellingen en maakt niet duidelijk wat hij nodig heeft of in gaat zetten om deze doelstellingen te behalen.
Verzorging	Verslag is prettig leesbaar, zonder stijl- en taalfouten en verzorgd opgemaakt. Bronvermelding volgens APA is correct.	Verslag is matig leesbaar. Er staan af en toe taalfouten, kromme zinnen en het is matig verzorgd. Bronvermelding volgens APA is bijna correct	Verslag is niet goed leesbaar vanwege taalfouten, kromme zinsopbouw. Het is bovendien onverzorgd. Bronvermelding volgens APA is niet correct of geheel afwezig.

